NOVEMBER 1938 No. 6 23e JAARGANG

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel orgaan van de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko"

Gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto· (S. Franc. de Sales)

Geestelijk Adviseur: HUB. J. A. M. ERAS, Pastro.

Abonnementsprijs f 2,50 per jaar Eksterl. Jarabono f 3,—

Adres der Redactie: P. M. BROUWER Pahudstraat 134 's-Gravenhage.

Afzonderl Nos. 20 cent. Advertentiën 50 cent per regel.

ADVERTENTIËN: DRUKKERIJ PIET SMITS, TILBURG

ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

GROOTE NATIONALE BETOOGING IN DEN HAAG.

Reeds in het vorig nummer van ons orgaan maakten wij melding van het besluit dat genomen werd door de samenwerkende Esperanto-organisaties in algeheele samenwerking met de Onderwijsbonden om op 5 November a.s. in DEN HAAG een groote nationale betooging te houden, waar het verband, het noodzakelijk verband tusschen Esperanto en de onderwijsinstanties met grooten nadruk zal worden naar voren gebracht.

Hieronder volgen de noodzakelijke bijzonderheden in een officiëele mededeeling van het Bureau „ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS".

Het thema is actueel. De Tweede Kamer zal in November het nieuwe ontwerp van Minister SLOTEMAKER DE BRUÏNE, ten aanzien van de opleiding voor onderwijzers in behandeling nemen. Bij de voorbereidende behandeling in de Kamercommissies is door verschillende afgevaardigden de Esperantostudie in dit verband ter sprake gebracht. Het is dus nuttig en noodzakelijk, dat ook het publiek van de groote voordeelen der Esperanto-studie worde overtuigd. De sprekers zullen vooral naar voren brengen hoezeer het gewenscht is dat vooral de onderwijzers zich met Esperanto zullen gaan bemoeien.

Het hooge belang der zaak brengt mee, dat vooral de Esperantisten zelf blijk geven, hoezeer deze zaak hun ter harte gaat. Dat bewijs kunnen zij leveren door in zeer grooten getale aanwezig te zijn op deze Zaterdagmiddagbetooging van den vijfden November. Laten ook vooral de leden van „Nederlanda Katoliko" krachtig vertegenwoordigd zijn. Hiervoor is te meer reden

nu een der sprekers niemand minder is dan een der Coripheeën van de Katholieke Wetenschap, namelijk de Zeer Eerwaarde Pater en Hooggeleerde Heer Professor Gerlach Royen O.F.M., Hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

De bondssecretaris verzond aan de Afdeelingssecretariaten een Rondschrijven over dit onderwerp. Wij vertrouwen dus dat dit Nationale Congres voor Esperanto bij het Onderwijs in elke afdeeling een onderwerp van bespreking zal uitmaken met tot gevolg dat een groot aantal leden van N.K. het Congres in DEN HAAG zullen bijwonen.

Uit propagandistisch oogpunt verdient het aanbeveling massaal op te trekken naar de „DIERENTUIN", vanaf een centraal gelegen punt in de stad. Wij kunnen de deelnemers aan het Congres mededeelen, dat in overleg met de Haagsche Afdeelingen als plaats van samenkomst is aangewezen het Gebouw „AMICITIA", WESTEINDE 15, den Haag. Vanaf 's morgens 11 uur zullen de N.K.-Leden elkaar daar kunnen ontmoeten en zal ± 14 uur afgemarcheerd worden naar de „Dierentuin".

Verwacht worden 100den N.K.-Leden!

Oni portu la Katolikan Stelon!!!!

H. D.

NATIONAAL CONGRES VOOR ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

Bovengenoemd congres zal plaats vinden op Zaterdag 5 November a.s., des namiddags van 3 - 5 uur in de grote zaal van het „Koninklijk Zoölogisch Botanisch Genootschap" (de *„DIERENTUIN")* in Den Haag.

Ons verzoek om te mogen congresseren in de Ridderzaal is afgewezen. Volgens mondelinge mededeling van den betrokken ambtenaar in Den Haag, achtte de Minister van Financiën ons congres *niet* van dusdanig belang, dat hij daarvoor de gevraagde zaal ter beschikking kon stellen. Wij hebben gemeend, dat het huren van de grootste zaal in de hele residentie daarop het juiste antwoord was. De reeds ontvangen blijken van instemming met en belangstelling voor ons congres, gaven ons de moed tot deze uit financiëel oogpunt riskante oplossing. Wij vertrouwen, dat onze leden, allereerst de Esperantisten, met ons zullen voelen, dat het vullen dezer zaal voor onze beweging in haar geheel, is geworden een *erekwestie.* Zij kàn en móet dus vol!

Als sprekers zullen optreden:

Dr. F. C. Dominicus, leraar aan het gemeentelijk lyceum te Den Haag,

H. C. van Leeuwen, hoofd ener school met de Bijbel te Wijhe,

Prof. Dr. Gerlach N.J.H. Royen, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

Met een vierden spreker zijn we nog in onderhandeling.
De zaal gaat open om 2.15 uur. Aanvang precies 3 uur.

BUREAU ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

JAARBOEKEN VAN I. K. U. E.

Het secretariaat en den voorzitter van „Nederlanda Katoliko" bereikten vele brieven van „N.K."-leden, die terecht verwonderd waren over het lange uitblijven van het I.K.U.E.-jaarboek 1938. Voor verklaring der ontstane vertraging worde hier verwezen naar het artikel van den bondspresident in dit nummer.

Hier deelen wij mede, dat verwacht mag worden, dat de jaarboeken voor half November in het bezit der leden zullen zijn.

DE HEER KORTING AFGETREDEN ALS LID VAN HET HOOFDBESTUUR.

De heer Korting uit Eindhoven is afgetreden als lid van het Hoofdbestuur. Zijn omvangrijke bezigheden op velerlei terrein lieten hem — zoo meende hij — te weinig tijd om de functie van Hoofdbestuurslid van „N.K." te vervullen, zooals naar zijn meening eisch is. Het H.B. verliest in den heer Korting 'n trouw medewerker en goed vriend. Zeven jaar was hij lid van het H.B., waarvan ongeveer 2 jaar Bondssecretaris. In die functie kwamen zijn stiptheid en accuratesse zeer sterk tot uiting.

Wij brengen aan den heer Korting gaarne dank voor al hetgeen hij in het belang der R. K. Esperanto-beweging heeft verricht.

H. D.

NIEUWE AFDEELINGEN.

Met de aanvang van het „seizoen" is ook weer de geschikte tijd aangebroken voor het oprichten van nieuwe N. K.-Afdeelingen. We mogen dan weer met bijzonder genoegen er melding van maken, dat te HEERLERBAAN, HALFWEG (N.H.), WEERT, KROMMENIE en HEYTHUIZEN nieuwe Afdeelingen zijn opgericht. Heelerbaan en Halfweg zijn inmiddels reeds aangesloten, waarom we Besturen en Leden een hartelijk welkom toeroepen in onzen Bond.

Moge door harmonische samenwerking en offervaardige geest onder Besturen en Leden de Afdeelingen bloeien en een lang leven beschoren zijn.

Van de 3 overige plaatsen ontvingen we goede berichten, waaruit blijkt, dat de leiding in uitstekende handen is en reeds de echte (en voor een Afd. zoo noodige) N. K. geest heerscht.

BONDSCONTRIBUTIE.

De Afdeelingspenningmeesters, die hieraan nog niet mochten voldaan hebben, worden MET DEN MEESTEN AANDRANG uitgenoodigd, de bondscontributie over het VIERDE KWARTAAL volgens ledenstand op 15 OCTOBER j.l. van hun afdeeling TEN SPOEDIGST OVER TE MAKEN op Postrekening 121449 van „Nederlanda Katoliko" te HEERLEN.

Namens het VOLLEDIG Hoofdbestuur moeten wij de Afdeelingen, die nog steeds een min of meer belangrijke contributieschuld hebben, er met nadruk opmerkzaam te maken, dat getracht moet worden de schuld zoo spoedig mogelijk af te lossen. Indien een Afdeelingsbestuur toch niettegenstaande herhaalde waarschuwing in gebreke blijft haar contributieplicht na te komen, zal als eerste maatregel de bondsorganen voor ALLE afdeelingsleden worden ingehouden.

BONDSSECRETARIS.

I.K.U.E. CONGRES OP DEN BALKAN.

Wanneer wij het in Augustus te Ljubljana gehouden I.K.U.E.-Congres thans aan een zakelijke beschouwing gaan onderwerpen, dan dringen zich verschillende punten op den voorgrond, die om een beurt vragen.

Eerstens is daar de organisatie van het Congres. Opgemerkt moet worden in dit verband, dat de Katholieke Esperantisten van Ljubljana en de leiders der organisatie in Zuid-Slavië blijkbaar geen enkele moeite gespaard hadden, om het Congres zoo succesvol mogelijk te maken; en dat een enkel onderdeel — bv. excursies — niet zoo tot zijn recht is gekomen, moeten wij wellicht toeschrijven aan plaatselijke omstandigheden, die hier een spaak in het wiel staken. Echter overigens was aan vele dingen gedacht: een keurig Congresbureau, ruime zalen, radio-uitzending van de openingszitting (via radio Ljubljana), een attractief congresboekje etc. Ook had men voor het Congres interesse weten te wekken bij Z. H. Exc. Mgr. Dr. Rozman, bisschop van Ljubljana, die o.a. een Pontificale H. Mis opdroeg en een der bijeenkomsten door Zijn hooge tegenwoordigheid opluisterde.

Over bijeenkomsten gesproken: naast de plechtige openingszitting in den z.g. Franciscaanschen Salon zullen vooral twee congreszittingen, door de beteekenis der uitgesproken redevoeringen, in onze herinnering blijven voortleven; op de eerste bijeenkomst, die wij op het oog hebben, sprak de ZeerEerw. Heer Hub. Eras, Geestelijk Adviseur van „Nederlanda Katoliko" over: „La Katolika Familio" in een kloek en warmgetint referaat, in de tweede bijeenkomst werd het woord gevoerd door

Mgr. Dr. Erdey uit Hongarije over: „La interna ideo de Esperanto", een hoogst actueel thema, dat door den hooggeleerden spreker — een filosoof par excellence! — op zoo afdoende en tevens geestige wijze behandeld werd, dat de interne idee voor Katholieke Esperantisten als „probleem" afgedaan heeft en geen moeilijkheden of geweetensvragen meer kan opwerpen. (Men zie voor tekst van dit belangwekkend referaat „Espero Katolika" van Oct.)

Van groote importantie was ook de zitting, waarop de reorganisatie van den consulairen dienst van I.K.U.E. — internationaal en nationaal — besproken en vastgesteld werd; de internationale leiding van de „Serva Organizado" zal voortaan berusten in handen van een directeur — voor de eerste maal werd benoemd de heer Duffeand uit Frankrijk — terwijl voor elk land een cefkonsulo en vickonsulo door de landelijke organisaties aangewezen zullen worden.

* *
*

Wij komen thans — in ons congresoverzicht — tot de Algemeene Vergadering van I.K.U.E., die plaats vond in de stemmige en sfeervolle raadszaal van het Ljubljana'sche stadhuis. Afgevaardigden voor „Nederlanda Katoliko" waren de heer H. Damen, president van N.K. en ondergeteekende.

Om kort te gaan: het bijwonen van deze Algemeene Vergadering van I.K.U.E. was buitengewoon pijnlijk en tevens sensationeel voor de representanten van den Nederlandschen tak van I.K.U.E.; welke laatste bij de discussies door den heer Berka, secr.-penningmeester van I.K.U.E. en de representant van de Zuid-Slavische bonden op een wijze aangevallen werd, die absoluut niet door den beugel kon en onverantwoord was!

Een hevige verontwaardiging bezielt ons thans nog bij het schrijven van dit overzicht, wanneer wij denken aan de bijtende en striemende woorden, die door den heer Berka aan het adres van N. K. gericht werden, alleen en uitsluitend om een kwestie van zuiver administratieven aard; de heer Berka durfde zelfs zoover gaan, om voor te stellen, aan de representanten van N.K. geen stemrecht toe te kennen, waarop de N.K.-president als waardig en beslist antwoord gaf, dat in dat geval de afgevaardigden van „Nederlanda Katoliko" de vergadering onmiddellijk zouden verlaten. Het laatste bleek gelukkig niet noodig, daar de algemeene vergadering van I.K.U.E. besloot, N.K. wel stemrecht toe te kennen.

Waarom echter dat wantrouwen van de zijde van de heeren Berka en Vahen? zoo vragen wij.

Waarom deze onheusche en beleedigende houding ten opzichte

van N. K.? Want grievend en verwondend waren de woorden, waarmede de heer Berka c. s. „Nederlanda Katoliko" aanviel en trachtte op het beklaagdenbankje te dringen.

Dat I.K.U.E. practisch voor driekwart bestaat uit de leden van N.K. en deze laatste dus terdege recht heeft op een loyale behandeling, scheen bij den heer Berka niet in gedachte te komen.

Gelukkig — gelukkig voor I.K.U.E. — waren anderen wat bedachtzamer, beheerschter en..... beleefder dan de heer Berka, en wist de heer Heilker, president van I.K.U.E., die deze vergadering leidde, door zijn doortastend optreden en bezadigde woorden, de discussies tot door het verstand beheerschte besluiten te voeren. Zooals men weet, werd de heer de Jong, candidaat gesteld door N. K., in het hoofdbestuur van I.K.U.E. gekozen.

* *
*

Ziehier de „impressies van geheel anderen aard", waarop wij reeds in het vorige N.K.-nummer terloops zinspeelden en die wij slechts ongaarne opgeroepen en vorm gegeven hebben; daarom ook willen wij hen liefst zoo snel mogelijk vergeten, om geheel onbevooroordeeld en frank tegenover personen en zaken te kunnen staan.

Desniettemin willen wij hopen, dat wij nimmer meer een tweede Ljubljana zullen hoeven te beleven, want redelijkheid en hoffelijkheid waren daar aan Tsjechische en Zuid-Slavische zijde — in de discussies — absoluut zoek.

NICO HOEN Jr.

KONGRESO EN LJUBLJANA.

DISKUTOJ DUM LA ĜENERALA KUNVENO.

Pri la kongresaj aranĝoj aperis en „N.K." interesaj raportoj de N.K.-reprezentanto, sinjoro Hoen.

Tamen kelkaj detaloj, speciale tiuj rilatantaj la diskutojn dum la ĝenerala kunveno de I.K.U.E., postulas ankoraŭ pluan klarigon.

Pri tiu kunveno aperis raporto en „Espera Katolika", numero 160, Septembro 1938. La raporto estas verkita de S-ro Berka, ĝenerala sekretario-kasisto de I.K.U.E.

En la financa raporto S-ro Berka skribas: *„Nederlanda Katoliko" ne sendis sian kotizon por jaro 1937 kaj 1938".* Tiu aserto estis erara kaj dum la kunveno mi tuj atentigis pri tiu malkorektaĵo en la raporto.

Fakte ni pagis por 1937 jam antaŭ nelonge kaj por 1938 ni pagis parte.

Ni mem ne ricevas la tutan kotizon de niaj membroj tuj en la komenco de la jaro kaj la kaso de „N.K." domaĝe ne kapablas neglekti tiun fakton. Plue la kasisto de „N.K." faris en Nederlando multajn elspezojn por I.K.U.E. Precipe tiuj elspezoj rilatis la I.K.U.E.-kongreson en Hago. La ĝenerala sekretario ricevis pri tiuj elspezoj detalan raporton, kiu certe ne povis lasi ĉe li ian dubon pri la korekteco de tiuj elspezoj. Plue, se li dezirus ian klarigon, kompreneble oni tuj sendos al sinjoro ĝenerala sekretario la demanditajn detalojn aŭ atestilojn.

Sinjoro Berka tamen proponis diskuti tiujn ciferojn en la ĝenerala kunveno. Pri tiu propono mi rimarkigis, ne — kiel erare troviĝas en la raporto (paĝo 116) -ke ĝenerala kunveno ne *rajtas* pri la faritaj pagoj disputi — sed, ke la ĉeestantoj ne kapablas prijuĝi tiujn ciferojn, kiujn ili eĉ ne havis skribe, sed nur aŭdis en longaj vicoj. La kunveno opiniis same, kaj tuj poste malakceptis la proponon de S-ro Berka por depreni voĉdonrajton al la reprezentantoj de „Nederlanda Katoliko".

Kun 15 voĉoj kontraŭ 12 la ĝenerala kunveno nun elektis Nederlandanon, sinjoron DE JONG, kiel estraranon de I.K.U.E.

Kvankam do la ĝenerala kunveno ne akceptis la malfavorajn por „N.K." proponojn de sinjoro Berka, tiu lasta tamen, poste memstare rifuzis sendi la jarlibrojn al Nederlandaj membroj de I.K.U.E.

Pri tiu senbaza decido mi — nome de „N.K." — skribe protestis ĉe sinjoro ĝenerala sekretario. Por ricevi plej baldaŭ la jarlibrojn en Ned. ni akordiĝis kun sinjoro Berka ke „N. K." sendos sufiĉe grandan monsumon kontraŭ tuja ekspedo de la jarlibroj. Pro la politikaj okazintaĵoj tamen ni decidis prokrasti la forsendon de la monsumo al Tĉeĥo-Slovakujo. Neniu miros pri tiu decido! Post likvido de la militdanĝero akuta, la kasisto de „N.K." prizorgis tuj la monsendon. Ni do nun povas atendi, fine — en Novembro — la Jarlibrojn 1938.

H. DAMEN.
Reprezentanto de N. K.,
dum kongreso de I.K.U.E. en Ljubljana.

PLIBONIGU LA MONDON!

KOMENCU ĈE VI MEM!

(Ligo Sen Nomo).

FRATER MONULFUS GOUDEN JUBILARIS.

Nog is het Gouden Feest in volle herinnering, toen frater Wigbertus op 17 Juli herdacht, dat hij voor 50 jaren intrad in de congregatie van de fraters van Tilburg. En reeds nu weer staan wij Katholieke Esperantisten in Nederland voor eenzelfde herdenking.

Het is FRATER MONULFUS, die op 13 November a.s. zijn Gouden Kloosterfeest zal vieren. Ook „Nederlanda Katoliko" leeft mee met dit feest, en wel in hooge mate. Omdat frater Monulfus betrokken is en ook in hooge mate bij de actie van „Nederlanda Katoliko". Wij gaan hier geen opsomming geven van de groote en nauwelijks te overziene verdiensten, die frater Monulfus zich verworven heeft voor de Katholieke Esperanto-beweging. Den harden werker, den nederigen dienaar Gods zouden wij daarmede zeker weinig genoegen doen. Maar het is om ons zelf, dat wij goed zullen doen zijn werken en zijn verdiensten op te roepen in onze gedachten. Omdat wij aan hem een voorbeeld kunnen nemen van toewijdenden, maar pretentieloozen arbeid. Een arbeid die niet alleen ten nutte is gekomen van onze Katholieke Esperanto-beweging in het algemeen, maar zeer bijzonder aan dat deel van onze doeleinden, dat ons het meest dierbaar is.

Wij kennen allen frater Monulfus, sedert jaren als 'n ijveraar voor „Espero Katolika" en een kundig medewerker aan dit, ons geliefde tijdschrift. Maar meer, voornamelijk zelfs, kennen wij dezen jubilaris als den onvermoeiden I.K.I.-secretaris, den medewerker aan dit prachtige onderdeel van onze Katholieke Esperanto-beweging, waarop wij met reden zoo trots gaan. *Één* ding is zeker; geen grooter genoegen zal men den jubilaris van heden kunnen bereiden, dan een voortdurende steun aan het I.K.I.-werk, een steun die — onbegrijpelijk genoeg — hier en daar zelfs achterwege bleef. Daarnaast willen wij ook op het feest zelf niet achterblijven. Want ongetwijfeld zullen ontelbaar velen er prijs op stellen een kleine bijdrage te leveren om den Gouden Jubilaris een stoffelijk blijk van waardeering te kunnen aanbieden. De secretarissen der afdeelingen ontvangen hieromtrent nog een nadere mededeeling.

Degenen, die niet in de gelegenheid zijn hun bijdrage via een afdeeling te doen, maar verder allen die er prijs op stellen van hun persoonlijke waardeering blijk te geven, gelieven hun bijdragen te storten op de girorekening van den penningmeester van „N.K." te Heerlen, giro-nummer 121.449, liefst vóór 8 November, onder vermelding „feest fr. Monulfus".

H. DAMEN.

UIT DE AFDELINGEN.

(Verzocht wordt veel rapporten te zenden, maar in korte vorm. Slechts dan worden de afdelingsverslagen met interesse gelezen).

SCHIEDAM.

In Schiedam hield de plaatselijke afdeling op 4 October een propagandavergadering, waarin de Bondspresident als spreker optrad.

DORDRECHT.

De Dordtse afdeling van N.K. hield op Zondag 9 October een propagandavergadering ter inleiding van het seizoen. De Bondssecretaris was de spreker.

's-HERTOGENBOSCH.

„Dukurba Stelo" organiseerde op 20 October een „groene avond". Propaganda en vrolijke muziek werden hier gecombineerd. De heren Nico Hoen en H. Damen spraken de aanwezigen toe. Twee cursussen zullen worden gegeven, een voor beginners en een vervolgcursus.

DEN HAAG.

„Inter Paco kaj Amo" sloot de Sept.-maand met een grote propagandavergadering. De spreker, fr. v. Zon heeft de aanwezigen begeesterd voor Esperanto. Een proefles van de voorzitter sloot deze avond. Er zullen deze winter een 10-tal cursussen worden gegeven.

UTRECHT.

„La Kruco en la Verda Stelo" organiseerde in Sept. een propaganda-avond waar fr. van Zon optrad als spreker. Ook de toneelafd. en de zangclub lieten zich horen. Het plan was om naar het voorbeeld van Eindhoven een kosteloze cursus te geven.

HEERLERBAAN.

Geslaagd voor A diploma op het te Heerlen gehouden examen Mej. E. Jacobs en de Hrn M. Offermans en Savelberg, resp. secretaresse en leden van „Sunfloro".

HEIJTHUISEN.

Hier is een club opgericht van 17 cursisten gewonnen op een propaganda-avond. Er is een bestuur gekozen en een Geestelijk Adviseur benoemd. Men zal spoedig aansluiten bij N.K.

AMSTERDAM.

„A.R.K.E.V." heeft in de maanden Sept. en Oct. hard gewerkt. Vermelden wij o.m. de 2-daagse tentoonstelling op 3 en 4 Sept. in het gebouw der R. K. Openbare Leeszaal. Vervolgens de verschillende exposities der onderafdelingen.

Naast de steeds aanwezig zijnde I.K.I.-stand viel bovendien op meerdere van deze tentoonstellingen als novum te bewonderen een inzending van den Weleerw. Heer H. de Greeve, bestaande uit een collectie adhaesiebetuigingen van Esperantisten voor diens werk „De Bond zonder naam".

Een aparte vermelding verdient de propaganda-avond o.m. bijgewoond door den heer P. Heilker en fr. Wigbertus van Zon. De heer Fr. Armand uit Heemstede sprak over het onderwerp: „De R. K. Esperanto-beweging en het wereldapostolaat". Nog voerden het woord de heer Heilker en frater van Zon, waarna de avond met een demonstratie-les werd besloten.

Ten slotte memoreren wij nog het heuglijke feit, dat de Geest. Adviseur, Pater G. J. Vonk S.C.J., op 2 Oct. voor de club „Sankta Bonifacio" de inzegeningsplechtigheid en intronisatie verrichtte van haar eigen clubgebouw.

A. F. LEIDERITZ Jr., secr. Arkev.

VERSLAG VERGADERING VAN K.R.E.K

gehouden te Volendam gedurende de 10de Regiontago op Zondag 9 Oct. '38.

Op deze vergadering, welke, wegens bedanken van den heer Brouwer, geleid werd door den heer de Jong, waren de volgende afdelingen vertegenwoordigd: Amsterdam, Beverwijk, Driehuis, Haarlem, Roelofarendsveen, Volendam, Wormer, Wormerveer en Zaandam.

Op voorstel van verschillende afdelingen werd besloten K.R.E.K. in zijn tegenwoordigen vorm op te heffen en te komen tot het vormen van verschillende districten in het Bisdom Haarlem, om te geraken tot een steviger contact tussen de verschillende afdelingen.

Van ieder district zal een afgevaardigde zitting hebben in een commissie, welke het contact zal onderhouden tussen de verschillende districten. De voorzitter van deze commissie zal een hoofdbestuurslid zijn uit het Bisdom Haarlem.

Na afloop van de vergadering werd reeds het district Noord-Holland-Zuid opgericht.

De afdelingen, die al een meer geregeld onderling contact hebben, worden verzocht, zich eens in verbinding te stellen met ondergetekende over de verdere uitwerking van het bovenstaande.

L. G. C. DE JONG,
Langeweg, Roelofarendsveen.

IN MEMORIAM †

Wij vernamen dat de bekende Esperanto pionier, frater Augustinus is overleden. Van zijn hand is het bekende leerboek voor Esperanto van A. E. v. Bussum.

Veel heeft hij voor Esperanto en de Katholieke Esperanto-beweging gedaan.

Laten wij hem herdenken in onze gebeden. Hij ruste in vrede.

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Van de 1-cents-actie ontvangen: Amersfoort 5,59 gld; Breda 1,— gld; Hengelo 0,80 gld.

Nog ontvangen: fr. E. te T. 2,50 gld; P. te 's B. 0,25 gld; G. S. te T. 2,50 gld; fr. N. te T. 1,98 gld.

De tentoonstelling (met I.K.I.-stand) te Amsterdam bracht in het busje 3,20; idem te Roermond 1,90 gld.

Aan allen hartelijk dank!

Wegens afwezigheid enz. is de Libro-Servo van N.K. in de eerste helft van November gesloten.

Fr. M. MONULFUS, I.K.I.-Secretaris.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

Het 31e Universele Esp. Congres zal in 1939 van 29 Juli tot 5 Aug. gehouden worden te Bern, in het mooie Zwitserland.

Het Loka Kongresa Komitata verraste ons met een „Oficiala Kongres Gazeto" dat onder de titel: „Ni vokas vin" geregeld zal verschijnen. Het eerste nummer bevat het voorlopig programma en artikelen over stad- en landschoon. Prachtige illustraties verluchten het.

Het 1e nr. ging vergezeld van een „Vogelvlucht-kaart" van Zwitserland, uitgegeven door „Svisa Turisma Centralo" (Zurich). Ook deze kaart is een in alle opzichten prachtig stuk werk.

LA GRANDA FAMILIO.

Jen nomo de nova monata gazeto „por la tutmonda Esperantistaro", kiu aperos en Oktobro kaj kies redaktoro estos Carl Franzmann, Groesbeek.

Ni timas ke la idealista entreprenanto ne trovos sufiĉe da rekono ĉe la tutmonda Esperantistaro. Jam tro multaj gazetoj vegete vivas kaj jam tro multaj gazetoj frutempe mortis. Sed ni atendu la unuan numeron. Senpaga specimeno havebla ĉe Carl Franzmann.

JARKUNVENO DE NoSoBE.

Sabaton, la duan de Julio, okazis en „Vredeshuis" en Hago la 9a jarkunveno de NoSoBE. El la jarraporto montriĝis daŭra aktiveco, precipe rilate la aperantan brajlan van Straaten-vortaron. La trivoluman parton, esp. an-nederlandan, posedas nun la granda plimulto; la dua parto, ampleksonta dek volumojn, progresas tiom, ke ĝia tuta apero en 1938 estas certa.

Dum du jaroj ni havigis la brajlan popular-sciencan revuon „Nia Mondo" senpage al la membroj. Ĉar la kaso tion ne plu povas elporti, la kongreso decidis, ke estonte la abonantoj ĝin mem pagu. Aliflanke la propra organeto „La Kontakto" estos iom plivastigata kaj aperos ok- anstataŭ kvarfoje en jaro.

Malrapide sed konstante kreskas la nombro da brajlaj verkoj en niaj bibliotekoj. Bedaŭrinde oni ne elprofitas tiun trezoron tiom, kiom estas dezirinde. Por veki tiudirektan interesiĝon, S-ro Theo Jung prelegis pri „Lastatempa Esp.literaturo". Sendube ĉi tiu interesa prelego bone efikos.

En la intima festvespero voĉlegis i.a. S-ro Dupuis el sia ĵus aperinta tradukaĵo: „Rakontoj pri Nederlando" de Duhamel. La streĉa enhavo kaj la senriproĉa traduko, kune kun la sonora deklamo forte impresis al la aŭdantaro.

La sekvanta jarkunveno, jubilea pro nia dekjara ekzisto okazos en Amsterdam.

BINNEN- EN BUITENLANDS ESPERANTONIEUWS.

NEDERLAND.

Doel en streven van „DE BOND ZONDER NAAM" wordt internationaal bekend gemaakt door een Esperanto vertaling (door P.A.M. v. Strien) van de in 't nederlands overal bekende brochure.

In het blad van de Bond (No. 1) lazen we een Esperanto gedicht opgedragen aan de ZeerEerw. Heer H. de Greeve.

De Noord-Zuid Hollandse Tramweg Mij. maakte reclame voor zomeruitstapjes. Ze deed dit door middel van een circulaire in Esperanto.

De burgemeester van Den Haag (De Monchy) heeft als hoofd van de Politie bekend gemaakt dat de leden van het korps, die zich met succes onderwerpen aan een daartoe ingesteld Esperanto examen, een vergoeding van *f* 10.— zullen ontvangen.

In verschillende Nederlandse dagbladen verschijnt geregeld een Esperanto rubriek. We noemen hier: „Dagblad van Rotterdam", „Dagblad van Gouda", „Dordrechtse Courant", „De Vijf Rivieren".

Ook vakbladen gebruiken Esperanto. Zo komt in „De Politiegids" en „Tijdschrift voor de Politie" geregeld 'n samenvatting in Esperanto voor van de artikelen geplaatst in 't vorig nummer.

In „Herstel" loopt een Esperanto cursus voor beginners en een voor gevorderden.

Ook 't Katholieke Dagblad „De Residentiebode" (Den Haag) vermeldt geregeld Esperanto nieuws van de Haagse N. K. afdelingen.

Wie weet er meer?

ENGELAND.

In de stad Colchester wordt in 3 klassen van een volksschool Esperanto onderwezen aan 150 jongens en meisjes.

De leiding van het bekende restaurant „Lyons Oxford Corner House" in Londen, organiseerde een cursus in Esperanto voor 24 kellners, die gedurende het Universeel Esp. Congres van dit jaar (Aug. j.l.) daarvan zeker gemak en..... voordeel gehad zullen hebben.

De Britse postadministratie gaf onlangs een brochure in Esp. uit met inlichtingen omtrent de Engelse postdiensten.

Londen & North Eastern Railway (Een Engelse Spoorw. Mij.) geeft een Esp. prospectus uit met inlichtingen omtrent de reis naar Londen met de lijnen van de Mij.

De firma E. Gray & Son Limited, fabriek van motoren en metaalwaren te Londen gebruikt voor correspondentie met het buitenland Esperanto.

FRANKRIJK.

Een groep Esperantisten uit Sablé maakte een reis naar Nederland en vonden in Nijmegen een gastvrij onthaal bij Nederl. Esperantisten.

In de vliegschool te Parijs (Ecole Spéciale d' aéronautique) wordt Esp. als verplicht vak onderwezen. De leraar in E. ontvangt een zelfde salaris als de andere leraren. *Daar* zullen onderwijzers wel Esperanto gaan leren.

Te Metz werd opgericht een Instituut dat verzorgt de publicatie van samenvattingen in Esp. van wetenschappelijke werken en tijdschriftartikelen. Reeds verscheen een resumé van het boek van Louis Elbé: „La crise morale devant la science moderne.

HONGARIJE.

De telefonische inlichtingendienst te Budapest geeft informaties omtrent verkeer, bezienswaardigheden, hotels enz. ook in de taal Esperanto.

Gedurende het 34e Intern. Eucharistisch Congres gaf de Postdirectie van Budapest een boekje uit met posttarieven en andere gegevens. Deze werden vermeld in zes talen, waaronder Esperanto.

DENEMARKEN.

Te Odensee staat het huis van de fabeldichter Andersen, nu ingericht als museum. Hiervan worden aanzichtkaarten uitgegeven met verklarende tekst in Esperanto.

POLEN.

Een Esperanto comité in Polen zond een brief aan de regering van Mansjoekwo in de Franse taal (De taal der diplomaten, nietwaar?) Het antwoord was gesteld in.... Esperanto.

JAPAN.

Het Japanse Ministerie van de Spoorwegen gaf uit een conversatieboek, dat uitgedeeld wordt ten behoeve van het vreemdelingenverkeer aan stations en hotels. Het boek geeft de tekst in het Japans, in de meeste Europese talen en ook in Esperanto.

Het stadsbestuur van Osaka heeft uitgegeven een „gids" in Esperanto ten behoeve van toeristen, die de stad bezoeken. Het is te verkrijgen bij: Osaka Sijakuŝo, Kankvokakari, Osaka, Japan.

SPREKERS VOOR PROPAGANDA - AVONDEN.

Herman J. Bosschert, van Speykstraat 38 II, Amsterdam W.
P. G. Brand, Raadwijk 2 b A., Utrecht.
P. M. Brouwer, Pahudstraat 134, Den Haag.
F. J. v. d. Burgt, Auvergnestraat 41, Bergen op Zoom.
H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.
P. Heilker, Hoofddorp.
Pater Call. Preller O. P., v. Oldebarneveldstr. 91, Rotterdam.
J. H. Westen, Oppenheimstraat 54-a, Groningen.
Frater Wigbertus van Zon, Huize Steenwijk, Vught.

ENSENDITAĴO.

IN DE GOEDE RICHTING?

Wanneer de heer H. Smits uit R'dam in een ingezonden stuk over „Onze examens" (zie N.K. April '38) t.o.v. een B-diploma-bezitter o.m. schrijft:

„Over het vak spraakkunst worden hem geen lastige vragen gesteld, terwijl m.i. van een taal „leeraar" toch wel verwacht mag worden, dat hij een algemeen, behoorlijk gefundeerd inzicht heeft in het geraamte van de taal, de grammatica."

constateert hij niet alleen een feit, doch uit tevens een desideratum. De geachte schrijver suggereert nl. om de examen-eisen voor B. te doen verzwaren in plaats van — hetgeen inmiddels reeds geschied is — ze te doen verlichten. O.i. terecht! Immers de eisen voor het B.-diploma, zoals die thans luiden, zijn absoluut niet voldoende om te waarborgen, dat de bezitter er van ook over onderwijs capaciteiten beschikt.

Zonder afbreuk te willen doen aan de *feitelijke* kennis van het *Esperanto* en met terzijde-schuiving van het „paedagogisch element" doelen wij hier vooral op de „Nederlandse zijde" van het vraagstuk.

Het B-diploma garandeert nl. volstrekt niet, dat de eigenaar er van de Nederlandse taal — in 't bijzonder de grammaticale verschijnselen — voldoende beheerst. O.i. is dit wel een van de primaire vereisten, waaraan men moet voldoen.

Wij hopen dan ook van harte, dat het „Nationaal Congres voor Esperanto bij het onderwijs" op 5 November a.s. vruchtdragend moge zijn o.m. in die zin, dat E. facultatief worde opgenomen als leervak op de kweekscholen.

Esperanto-onderwijzers (B. bezitters!) zijn wel gewenst, doch onderwijzers-Esperantisten nog veel meer!

Hopelijk vindt men bovendien nog eens de gelegenheid, om de exameneisen voor B. te verzwaren.

Dit zou niet overbodig zijn!

A. F. LEIDERITZ Jr.

KORESPONDEJO.

A. F. L. te A. Teksten van gehouden redevoeringen zouden te veel plaatsruimte vergen. Overigens reeds verschenen in de bladen.

H. de K. te V. Een gedeelte zullen we gebruiken. Aan de tekeningen hebben we *zo* niet veel. Dank voor inzending.

E. J. te H. Hoe konden we die namen weten? Zie dit nummer.

A. v. D. te K. Inzending interessant maar te lang. Zonder retourporto wordt niets teruggezonden.

POR AMUZO.

Oplossing Puzzle I Ciferenigmo (Oct. 1938):
Ĉevalo - ĵurnalo - membro - zinko - paradizo - tegmento.
Peto: Ĉiu zorgu pri la amuzajrubriko en nia revuo Nederlanda Katoliko.

Wij ontvingen 54 oplossingen, waarvan 39 goede. Bij verloting bleek de prijs gewonnen door Mej. J. C. Stijger te Hillegersberg. Proficiat.

Van verschillende zijden ontvingen we instemming met deze rubriek. Enkelen zonden nieuwe „enigmoj" en andere „amuzaĵoj". Aan allen dank.
Volgende keer „prijsraadsel". Wie stelt premie beschikbaar?

Voor deze keer:
Cerboekzercaĵdemandoj (Ingez. door G. Smits, R. K. Blindeninst., Grave).

1. *Kiu besto estas neniam sola?*
2. *Kiu turo altiĝas kaj malaltiĝas?*
3. *Kiu ringo ne estas ronda?*

Antwoorden volgen in 't volgende nummer. Geen oplossingen opsturen.

PLI RUZA OL ADVOKATO!....

La palaco de Lia Episkopa Moŝto Mons. Guibert, episkopo de Tours, dum la milito estis elektita kiel registara oficejo. Iun tagon li tie renkontis judan advokaton, kiu okupis altan regnan oficon. Tiu ĉi volis esti komika, dirante al la episkopo: „Ekcelenco, vi estas tie ĉi la reprezentanto de la Nova Testamento kaj mi de la Malnova. Ĉu jam estas decidite, kiu el tiu du estas la pli bona?"
„Sinjoro Crémieux", sprite respondis la episkopo, „por vi estas facile decidi pri tio. Vi ja estas advokato. Kaj ĉiu advokato scias, ke kiam ekzistas du testamentoj, nur unu estas valida, nome la lasta!"

KATHOLIEKE RADIO OMROEP, HILVERSUM (Nederlando).

Programo de ESPERANTO-ELSENDOJ dum la dua jarduono 1938.

La elsendoj okazadas je DIMANĈO, vespere 22.40 horo (Greenwich-tempo). Ondolongo: 1875 metroj.

6 Novembro: Pastro H. Roosen S.C.J., Rektoro, Helmond.
Temo: La Purgatorio.

20 Novembro: P. M. Brouwer, Hago.
Temo: La Juda Problemo.

TAALVRAAGSTUKKEN.

A. TAALRUBRIEK VOOR BEGINNERS.

UITWERKING VAN OEFENING 69.

1. Vroeg in de morgen stond ik op, om een wandeling te maken in de omgeving van ons dorp.
2. Bijna alle mensen sliepen nog toen ik m'n woning verliet.
3. Buiten het dorp gekomen, zag ik een paar werklieden, die per fiets naar hun werk gingen in 'n naburige stad.
4. Over de weiden en de akkers hing de dauw als een grijs gordijn.
5. Honderden koeien lagen rustig in het natte gras.
6. In het Oosten was de hemel al 'n beetje rood.
7. Spoedig vertoonde zich de koningin van de dag, de lieve zon.
8. Luid zingende vloog de leeuwerik (alaŭdo) omhoog, om haar te begroeten.
9. Ook de vogels in het bos ontwaakten nu langzamerhand.
10. Vlug vlogen ze naar de bezaaide akkers: dáár was immers hun voedsel.
11. Niemand had ik nog ontmoet, behalve een visser, die naar de rivier wandelde.
12. De zonnestralen schitterden in de duizenden dauwdroppels, die aan de bloemen hingen.
13. Bijen vlogen van de ene bloem naar de andere, om honing te zoeken.
14. Wilde konijnen sprongen uit het bos en speelden vrolijk in het gele zand.
15. Wie 's morgens lang in z'n bed blijft, kent de schoonheid der natuur niet.

1. Frue en la matano mi ellitiĝis[1]) por fari promenadon en la ĉirkaŭaĵoj[2]) de nia vilaĝo.
2. Preskaŭ ĉiuj homoj ankoraŭ dormis, kiam mi forlasis mian domon.
3. Veninte ekster la vilaĝo, mi vidis kelkajn laboristojn, kiuj bicikle[3]) iris al sia laboro en proksima urbo.
4. Super la herbejoj kaj la kampoj pendis la roso kiel griza kurteno[4]).
5. Centoj da bovinoj kuŝis kviete en la malseka herbo.
6. En la oriento la ĉielo jam estis iom ruĝa.
7. Baldaŭ montriĝis[5]) la reĝino de la tago, la kara suno.
8. Laŭte kantante la alaŭdo flugis supren por saluti ĝin.
9. Ankaŭ la birdoj en la arbaro vekiĝis nun iom post iom.
10. Rapide ili flugis al la semitaj kampoj: tie ja estis ilia[6]) nutraĵo.
11. Ankoraŭ neniun mi renkontis, krom fiŝkaptisto[7]), kiu promenis al la rivero.
12. La sunradioj brilis en la miloj da roseroj, kiuj pendis sur la floroj.
13. Abeloj flugis de unu floro al alia por serĉi mielon.
14. Sovaĝaj kunikloj saltis el la arbaro kaj ludis gaje en la flava sablo.
15. Kiu matene longe restas en sia lito, ne konas la belecon de la naturo.

OPMERKINGEN.

1. Hiervoor ook: *levis min, leviĝis.*
2. Dit woord vindt men meestal in 't meervoud gebruikt. Het enkelvoud is niet beslist fout!
3. Natuurlijk ook *per biciklo.*
4. *Griza kurteno* zonder *n.* De zin zou volledig luiden: *Kiel griza kurteno pendas.* En dan is *griza kurteno* 't onderwerp van die zin.
5. Ook wel goed: *montris sin.* Als is 't maar de zon, hier wordt ze gepersonifiëerd. Immers ze heet: koningin van de dag. De handeling kan dus best voorgesteld worden, als *van haar uitgaande.*
6. Hier niet *sia! Ilia nutraĵo* is onderwerp!
7. Geen *n* achter *fiŝkaptisto. Krom* is 'n voorzetsel!

OEFENING 70.

DEN HAAG, 7 MEI 1938.

Vertaal in het Esperanto:

1. In onze bloementuin staan veel mooie bloemen, o.a. rozen, lelies, tulpen, hyacinten en andere.
2. De eerste bloeien gedurende de gehele zomer en ook nog in de herfst.
3. De laatste sieren onze tuinen alleen in de lente; dan trekken ze veel vreemdelingen naar ons land.
4. Ook bloeiende fruitbomen zijn bezienswaardig; hebt gij die nooit gezien?
5. Eerst komen de perzik- en pruimebomen; daarna de kerse- en perebomen en eindelijk de appelbomen.
6. Wie kan zeggen, welke van die bloeiende bomen de mooiste zijn?
7. In ons land zijn veel rivieren; daarom moeten wij veel bruggen bouwen.
8. Weet gij, hoeveel provincies Nederland heeft? Vroeger leerden wij altijd elf.
9. Nederland is een laag land; het heeft geen bergen, slechts enkele heuvels.
10. Daarom kan men hier zo gemakkelijk fietsen; de wegen zijn hier ook goed.
11. Misschien vindt men nergens zoveel fietsen als bij ons.
12. Om bergen te zien moeten wij naar andere landen reizen, b.v. naar België, Duitsland of Zwitserland.
13. Veel Nederlanders brengen hun vacanties in het buitenland door; maar duizenden buitenlanders bezoeken ons land.
14. Zij zien ook graag onze groene weiden met de beroemde Hollandse koeien.
15. Ja, werkelijk, ons lieve vaderland, waar gelukkig nog rust en vrede heersen, is een mooi land.

Vertalingen in te zenden aan:

J. J. FILOTT, Willemstraat 91, Heerlen.

B. LINGVO-RUBRIKO POR ESTONTAJ B-KANDIDATOJ.

Traduko de Ekzercaĵo *20*. (vidu N.K. Aŭg.-Sept.) Den Haag, 21 Mei '38.

LA GRANDA MALBONO (MIZERO).

Ĉio interrilatas kun ĉio.... la nederlanda senlaborulproblemo realtrudas sin altgrade (fortmaniere). Estas, kiel ni skribis, 400.000 nederlandaj senlaboruloj. Ilia nombro iom malpliiĝis, tamen ne sufiĉe. La lasta nombro, kiu estas publikigita, parolas pri malpliiĝo de proksimume 20.000 en la lasta jaro. Ĉi tio estas tre malmulte. Ni havas la certan konvinkon (kiun ni jam dum jaroj esprimis), ke oni devas energie interveni por kontraŭbatali ĉi tiun malĝojigan simptomon. Ni scias, ke ĉi tio estas pli facile dirata ol farata. Malgraŭ tio ni kredas, ke ĉi tio estas ebla. Ni scias ankaŭ, ke neniu lando en la mondo faras por sia senlaborulsubteno pli ol Nederlando. Malgraŭ tio ni kredas, ke senlaborulsubteno povas esti nur transira rimedo kaj ne fincelo. Morale, subteno ne estas efika rimedo. Kontraŭe (male), ĝi malfortigas la volkapablon. La ununura rimedo, kiu povas malpliigi la senlaborulnombron, kaj kiu povas forigi malvigligon per subteno, estas: tre grandskale okazigi laborojn (okazigo de grandskalaj laboroj). Alivorte: havigi realan laboron. Oni proponis trovi tian realan laborokazigon (havigon) en la plialtigita pordefenda forto de la nacio; simple dirite: soldatigante senlaborulojn. Formi el ili popolarmeon. Ĉi tiu ideo allogas nin pro pli ol unu kialo. Ĉar ankaŭ la defenda forto de la lando devas profiti el ĝi. Ĉiuokaze (ĉiukaze): io devas esti farata. La prezidanto de unu el niaj grandaj politikaj partioj, eksministro Verschuur, antaŭ nelonge prezentis kiel argumenton por tia grandskala laborokazigo: ke la malespero-pro-la-senlaboreco preparas grandan popolgrupon por akcepti ekstremajn ideojn. Kvankam akceptante la verecon de ĉi tiu supozo, ni malakceptas ĝin kiel argumenton. Ĉar tia argumento estas inspirata de timo, kaj deturnas la atenton for de la kerno de la problemo. Ĉi tiu kerno estas: ripari la elastecon, redoni al la vivoĝojo ĝian lokon. Grandaj malbonoj postulas grandajn rimedojn.

Groningen, 26 Mei 1938.

Korektu la sekvantajn frazojn:

1. Mia instruisto volas, ke mi hodiaŭ skribos du leterojn, unu al mia onklo kaj unu al sia filo.
2. Kio estas plej multekosta, aŭtomobilo aŭ ĉevalo?
3. De tiu du ĉi tiu estas la plej bela, ĉu ne?
4. Johano faris multaj eraroj, Kornelio faris pli erarojn kaj Frederiko faris la plej multajn erarojn de ĉiuj.
5. La instruisto punis lin pli severe ol lia amiketo.
6. La iloj, kiujn oni uzas por batali, oni nomas batalilojn.
7. Literatura valoro mi ne kuraĝas aljuĝi la verkon.
8. Morgaŭ la leciono komencos unu horo pli frue ol nun.
9. Li, kiu tion faris, estas fripono.
10. Li deziris la pejzaĝon ne desegnitan sed pentritan.
11. Johano, la servisto, hieraŭ irus al la urbo, sed pro la malbona vetero li restis hejmen.
12. Enfermite mi sendas la poŝtmarkojn al Vi.
13. Kion vi diras tute ne tielmaniere okazis.
14. Tiu vagonaro veturas 60 kilometrojn po horo.
15. En nia ĝardeno staras: pomarbojn, pirujojn kaj prunujojn, sed mankas nuksarbojn.
16. Tuj kiam la instruisto rimarkis, ke la knabo denove ne atentis, li punis lin.
17. Li estas pli granda, sed estas pli malforta ol sia kuzo.
18. Ĉu vi kredas, ke tio, kio li al vi proponis, estas bone?
19. Kiam la sentaŭgulo promesis, ke li kondutus pli bone, la patro pardonis al li.
20. Kiel li ankaŭ rapidis sin, li maltrafis la vagonaron.

FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

NAGEKOMEN BERICHT.

STATUTEN COMMISSIE.

De Statuten Commissie maakt alle belangstellenden er op attent, dat e.v. voorstellen aan de commissie *uiterlijk* 15 December bij haar binnen moeten zijn, willen zij althans nog ernstig in studie genomen worden. De secretaris der commissie is L. Weijts, Fabianusstraat 45, Apeldoorn.